

ÖVERSIKTSPLAN FÖR GÖTEBORG

UPPFÖLJNING

2012

2011

2010

2009

GODKÄND AV BYGGNADSNÄMNDEN 2013-09-03

STADSBYGGNADSKONTORET

ANSVARIG FÖR SAMMANSTÄLLNING AV »ÖVERSIKTSPLAN FÖR GÖTEBORG – UPPFÖLJNING 2012« ÄR STRATEGISKA AVDELNINGEN PÅ STADSBYGGNADSKONTORET. FOTON OCH ILLUSTRATIONER: STADSBYGGNADSKONTORET OM INTE ANNAT ANGES.

TRYCKT MATERIAL KAN BESTÄLLAS FRÅN STADSBYGGNADSKONTORET, TEL: 031-368 19 60, 368 19 70.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	4
SAMMANFATTNING	5
INRIKTNING FÖR STADENS UTVECKLING	6
Planering under 2012	6
Byggnation under 2012	8
Uppföljning av stadens miljömål	12
Uppföljning av de sju områdesvisa inriktningarna i ÖP	13
STRATEGISKA FRÅGOR	17
Göteborgs roll i en växande region	17
Attraktiv stadsmiljö	17
Robust samhälle	18
Fler bostäder	19
Växande och förändrad handel	19
Expansivt näringsliv	20
Nordens logistikcentrum	20
Förändrat transportbehov	21
Mångfald, tryggt och mänskligt	22
Rekreation och hälsa för ökad livskvalitet	24
Natur- och kulturmiljöer för attraktivitet	24
Tillgång till kusten	25
Särskilda lokaliseringar	25
FÖRDJUPNINGAR OCH TILLÄGG	26
REGLER	26
RIKTLINJER OCH POLICYS	27
Råd och riktlinjer beslutade av kommunfullmäktige	27
RIKSINTRESSEN	27
Pågående arbeten med riksintresseunderlag	27
MELLANKOMMUNALA FRÅGOR	29
Pågående arbeten	29
Pågående och antagna översiktsplaner i Göteborgsregionen	29
UNDERLAGSMATERIAL	30
Regionala underlag	30
Statliga underlag	30
UTREDNINGAR SOM PÅVERKAR PLAN- OCH BYGGPROCESSERNA	30
Avslutade utredningar, urval	30
Pågående utredningar, urval	31

INLEDNING

Översiktsplan för Göteborg antogs den 26 februari 2009. För att översiktsplanen ska fungera som inriktningsdokument och som stöd för detaljplanering och bygglov måste den vara aktuell och spegla aktuella politiska ställningstaganden. Nya frågor väcks och förutsättningar förändras, vilket ställer större krav på en mer löpande och kontinuerlig översiktsplanering. Enligt PBL ska översiktsplanens aktualitet prövas varje mandatperiod. I samband med antagandet gavs byggnadsnämnden i uppdrag att initiera en aktualitetsförklaring i kommunfullmäktige.

Syftet med denna rapport är att underlätta kommande aktualitetsförklaring och ge en samlad bild av den pågående översiktliga planeringen i kommunen. Detta är den fjärde uppföljningsrapporten av översiktsplanen för Göteborg.

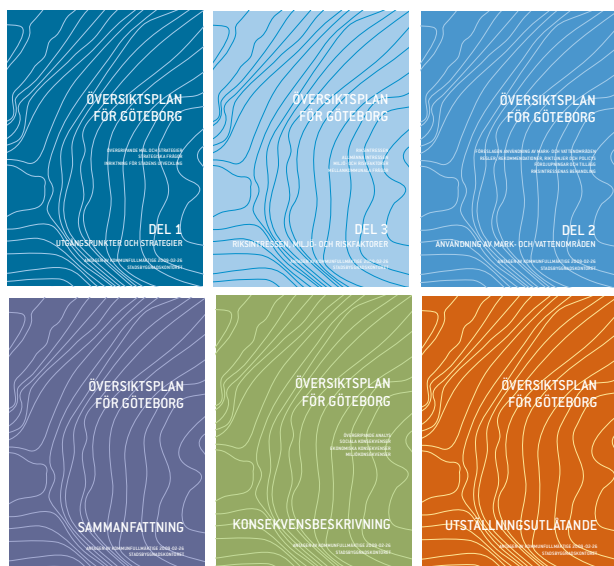
Rapporten är upplagd på samma sätt som översiktsplanen med inriktning för stadens utveckling, tretton strategiska frågor samt underlagsmaterial, policys och riktlinjer. De ändringar eller nya underlag som tas upp i rapporten har i huvudsak gjorts under 2012.

Stadsbyggnadskontoret tar gärna emot synpunkter och frågor kring rapportens utformning och innehåll. Kontaktuppgifter: www.goteborg.se/oversiktsplan

ÖVERSIKTSPLAN FÖR GÖTEBORG

Antagen 2009-02-26

www.goteborg.se/oversiktsplan

Utdrag ur beslut om antagande:

"Om byggnadsnämnden vid en aktualitetsprövning, på grund av förändrade förutsättningar eller av andra skäl, finner att behov finns av en ny kommuntäckande översiktsplan, redovisas detta till kommunstyrelsen, som därmed kan initiera att en arbetsprocess för framtagande av en ny översiktsplan påbörjas. Med tanke på att ett sådant arbete är en tidskrävande process, finns det inget som hindrar byggnadsnämnden från att initiera en aktualitetsförklaring av gällande översiktsplan och samtidigt signalera om att behov finns av att en ny genomgripande översiktsplan arbetas fram inför nästa mandatperiod."

SAMMANFATTNING

Stadens plan- och bygglovprocesser har i stort följt den inriktning som anges i översiktsplanen. Under 2012 antogs/godkändes detaljplaner för cirka 3 000 bostäder, vilket är enligt uppsatt målsättning. Antalet färdigställda bostäder var cirka 2 100, vilket inte nådde upp till målet på 2 500. Merparten av antagna/godkända detaljplaner samt färdigställda bostäder ligger inom området med god kollektivtrafik.

Uppföljningsrapporten utvecklas kontinuerligt och i år är detaljplanerna avstämde mot målsättningarna i de sju områdenvisa inriktningarna. Nästa steg kan vara att bättre följa upp målsättningarna för de strategiska frågorna i översiktsplanen. Det finns också behov av att bättre kunna följa upp hur miljö kvalitetsmålen uppfylls i planering och byggande, liksom att bättre kunna bedöma planbesked gentemot översiktsplanens inriktning.

Ett av 2011 års mer omfattande arbete med Vision Älvstaden avslutades 2012, då visionen och strategierna för Älvstaden antogs av kommunfullmäktige i oktober 2012. Stadsledningskontoret har riggat en ny organisation för koordineringen av det fortsatta arbetet. En färdplan som beskriver det fortsatta arbetet har också tagits fram.

Under 2012 pågick mycket arbete med att förbereda och planera genomförandet av Västsvenska paketet, som innebär en rejäl satsning på kollektivtrafik och infrastruktur. Delarna i paketet innebär också en stadsutveckling som kommer att forma stora delar av det framtida Göteborg, t.ex. Frihamnen, Centralenområdet, Korsvägen, Haga.

För att konkretisera översiktsplanen och blicka framåt, har tre strategiarbeten drivits intensivt under 2012: utbyggnadsplanering, grönsplan och trafikstrategi. Under våren 2013 är de tre dokumenten på remiss och arbetet beräknas avslutas i slutet av 2013. Tanken är att de tre arbetena ska ge en stabil planeringsgrund att stå på för att planera en tät, grön och attraktiv stad med resurseffektiva transporter. I utbyggnadsplaneringen är ett av målen att utreda hur staden kan säkra sin bostadsförsörjning i de delar av staden som har bra service och god kollektivtrafik. Även näringslivets önskemål och behov behandlas i utbyggnadsplaneringen.

De sociala frågorna i planeringen har stort fokus i Göteborg. De framtagna processverktygen social konsekvensanalys och barnkonsekvensanalys har funnits med i planprocessen i större utsträckning än tidigare. Med fokus på de nordöstra delarna av staden pågår mycket arbete, t.ex. UNO – Utveckling Nordost och Urbant utvecklingsarbete.

Frågan om klimatanpassning är alltid närvarande och arbetet med strategier för att klara t.ex. höga vattenflöden fortsatte under 2012. Ett exempel är förberedelser och upphandling av ett arbete kring en hydromodell, som ska bli ett verktyg för att simulera olika vattenrelaterade händelser.

En översyn av riksintressenas statur har gjorts med hjälp av länsstyrelsen. Ett antal riksintressen är under omarbetning

Hållbar utveckling

»En samhällsutveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.«

Enligt Världskommissionen för miljö och utveckling, Brundtlandkommissionen.

www.goteborg.se/oversiktsplan

Läs mer

www.goteborg.se/centralaalvstaden
www.mistraurbanfutures.se
www.vastsvenskapaketet.se
www.goteborg.se/stadsutveckling2035
www.stepupsmartcities.eu

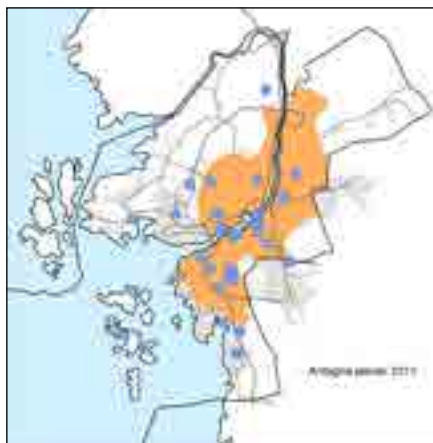
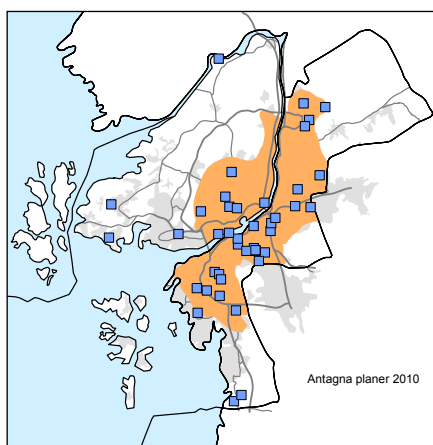
INRIKTNING FÖR STADENS UTVECKLING

2012 års planläggning följde i huvudsak översiktsplanens inriktning för stadens utveckling. Målet för antagna/godkända planer med bostäder uppnåddes. De flesta antagna/godkända detaljplaner ligger inom området med god kollektivtrafik och är relativt jämnt fördelade över detta område. Antalet färdigställda bostäder nådde inte upp till målsättningen. De färdigställda bostäderna är mer koncentrerade än planerna. Det har byggts relativt lite i nordöstra Göteborg.

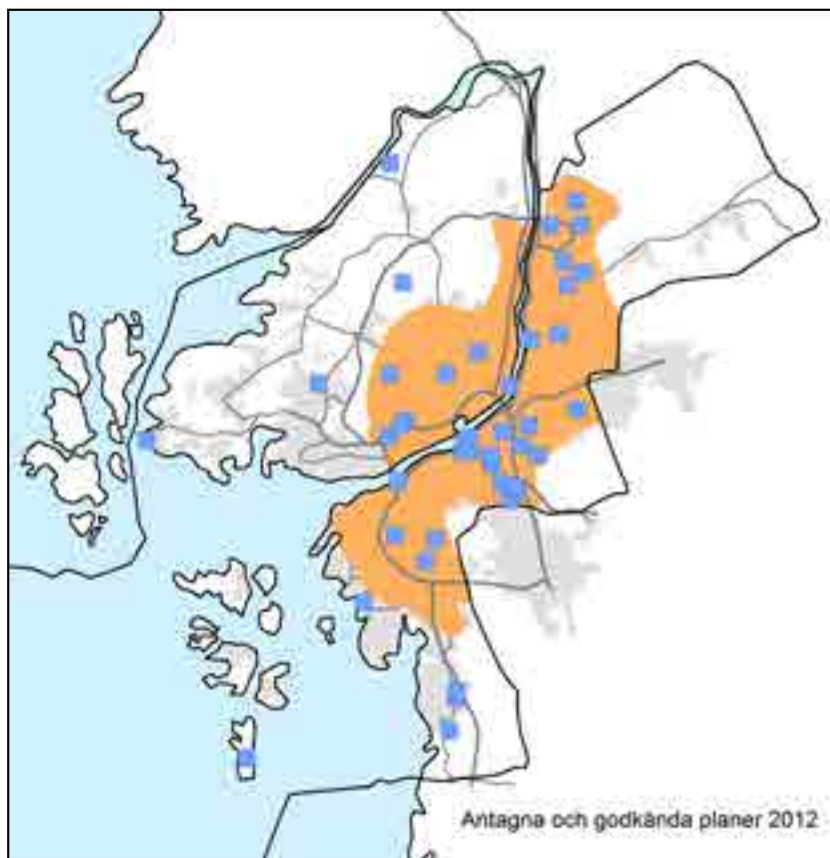
Planering under 2012

Antagna/godkända planer under 2012

Under 2012 antogs 42 detaljplaner och ytterligare 4 detaljplaner godkändes av byggnadsnämnden för att antas av kommunfullmäktige. Av dessa totalt 46 detaljplaner var 9 enbart för bostäder, 11 var för både bostäder och annan verksamhet, 11 var enbart för olika verksamheter såsom handel, kontor, industri m.m., 2 syftade till att bevara kulturhistoriskt värdefull miljö, 2 var för infrastruktur och 11 planer var mindre ändringar såsom fastighetsreglering, medgivande av miljöhus, inredning av vind m.m.

Kartorna visar den geografiska spridningen på de planer som antogs under 2010 och 2011.

Kartan visar den geografiska spridningen på de planer som antogs under 2012.

Planläggningen under 2012 följde i stora drag översiktsplanens intention att fortsatt planering ska ske genom komplettering av den redan byggda staden i kombination med byggande i strategiska knutpunkter.

Planerna hade en god spridning över mellanstaden och innerstaden. Inga detaljplaner antogs i de centrala förnyelseområdena. Endast en liten del av de *antagna* planerna låg utanför mellanstaden: tre mindre detaljplaner för bostäder (med totalt 12 bostäder), de båda bevarandeplanerna samt detaljplanen för logistikcentrum vid Hisingsleden.

Av de detaljplaner som under 2012 bara *godkänts* av byggnadsnämnden ligger dock två omfattande planer utanför mellanstaden (vid Brottkärrsmotet). De medger totalt ca 1 000 bostäder och 35 000 m² för centrumändamål. För att området ska anses ha god kollektivtrafik krävs troligen en satsning på spårbunden trafik. Att påbörja utbyggnad innan dess är inte förenligt med översiktsplanen utbyggnadsordning, även om fördjupningen av översiktsplanen för Södra Askim anger området som ett framtida bebyggelseområde och stationsläge för framtida spårbunden trafik.

Totalt antog kommunen detaljplaner som medger drygt 1 500 bostäder under 2012. Därutöver godkände byggnadsnämnden ytterligare fyra planer som medger ytterligare nästan 1 500 bostäder. Dessa planer hade ännu inte antagits av fullmäktige vid 2012 års utgång. Det innebär att byggnadsnämnden har godkänt eller antagit planer om cirka 3 000 bostäder under 2012. Årets resultat uppnår därmed stadsbyggnadskontorets bedömning att man bör ta fram detaljplaner om cirka 3 000 bostäder varje år för att nå stadens mål om bostadsförsörjning.

Vid slutet av 2012 var åtta detaljplaner med bostadsinnehåll överklagade. Dessa detaljplaner medger ca 1 400 bostäder. Av de detaljplaner som antogs under 2012 har fem stycken överklagats (totalt nästan 900 bostäder).

De detaljplaner som medger icke störande verksamheter av olika slag följer översiktsplanens inriktning genom att de lokaliseras på platser där översiktsplanen rekommenderar blandad bebyggelse. Flera detaljplaner medger både bostäder och verksamheter, vilket bidrar till blandning av flera funktioner i stadsmiljön. Några exempel är planerna för handel och bostäder vid Angereds torg, bostäder och verksamheter söder om Milpålegatan i Krokslätt, bostäder söder om Kortedala torg och bostäder vid Stora Torp.

Två större detaljplaner för industri som får vara störande för omgivningen antogs under året. Det handlar om logistikcentrum vid Hisingsleden och verksamheter söder om Gårdstensvägen. Områdena anges i översiktsplanens markanvändningskarta som utbyggnadsområden för verksamheter som kan vara störande för omgivningen.

Fem planprogram antogs/antecknades under 2012. Programmen låg i innerstaden och centrala delar av mellanstaden och avsåg komplettering av ny bebyggelse och ökade stadsbyggnadskvaliteter.

Under 2012 har Göteborgs Stad antagit en fördjupning av översiktsplanen för området Fässbergsdalen (kommunfullmäktige 11 november 2012). Det översiktliga arbetet med området Backaplan, tidigare i formen av en fördjupning av översiktsplanen, har i formen av planeringsförutsättningar godkänts av byggnadsnämnden den 17 januari 2013.

Pågående detaljplaner

Pågående arbeten (december 2012) med detaljplaner för bostäder omfattar ca 12 000-12 500 bostäder. Ungefär 10 500 bostäder, eller cirka 85 %, bedöms ligga inom området för god kollektivtrafik. I Göteborgs nordöstra stadsdelar pågår påtagligt få detaljplanearbeten jämfört med resten av området med god kollektivtrafik. Om utvecklingen fortsätter så kommer det att råda en viss geografisk obalans i det framtida bostadstillskottet i Göteborg.

Bland de pågående detaljplanearbetena (december 2012) återfinns ca 1,1 miljoner m² ny verksamhetsyta. Handelsytan utgör 128 000 m² (cirka 12 %) och service 32 000 m² (cirka 3 %).

Pågående arbete med fördjupningar av översiktsplanen

Följande arbeten med fördjupningar av översiktsplanen pågår:

- Fördjupning för Torsviken och västa Arendal. Uppdrag i BN 2009-04-01.
- Fördjupning för Mölndalsåns dalgång. Ursprungligt uppdrag i BN 1997-02-03, arbetet återupptogs genom beslut i BN 2008-02-19.
- Tematiskt tillägg för jordbruksmark. Uppdrag i BN 2010-04-06, utställningsbeslut i BN 2012-05-03.

Planbesked och förfrågningar

Under 2012 beslutade stadsbyggnadskontoret och byggnadsnämnden om 117 begäranden om planbesked och 41 förfrågningar om detaljplanearbete från fastighetskontoret, alltså nästan 160 ärenden totalt.

Planbeskeden och förfrågningarna uppvisar ett tydligt mönster i staden, genom en koncentration till innerstaden och centrala delar av mellanstaden söder om älven. Mölndalsåns dalgång utmärker sig med ett flertal ärenden. I norra och nordöstra Göteborg, samt inom centrala Älvstaden har det inkommit få förfrågningar.

Rutinerna för hantering av planbesked utvecklas kontinuerligt. I dagsläget har det dock inte varit möjligt att dra en entydlig slutsats om planbeskeden går i linje med översiktsplanen eller inte.

Av de beslut kring planbesked som studerats inom ramen för denna uppföljning, var 45 positiva och 39 negativa planbesked. Cirka 75 ärenden gick inte att utläsa. Tre fjärdedelar av de positiva planbeskeden ligger i den redan byggda staden och avser både bostäder av olika slag, skolor och förskolor och annan verksamhet som kan rymmas i en blandad stadsbebyggelse. En fjärdedel av de positiva planbeskeden ligger utanför det som kan betraktas som god kollektivtrafik. De avser framförallt bostäder och ligger i södra Göteborg (Askim, Brottkärr och Billdal) och Torslanda (Amhult, Nötö, Hästevik och Kvislungeby).

De negativa planbesked som gick att utläsa avser nästan till hälften av förfrågningar om delning av fastighet för att åstadkomma ett eller ett fåtal småhus.

Byggnation under 2012

Under 2012 färdigställdes ca 2 100 bostäder. Målet i stadens budget uppfylldes därmed inte. Under de tre senaste åren har det påbörjats över 2 100 bostäder per år. Under 2012 påbörjades ca 2 260 bostäder.

Tabeller över färdigställda bostäder är tagna från fastighetskontorets rapport »Bostadsbyggandet i Göteborg 2012«. Överst färdigställda bostäder efter bostadstyp och upplåtelseform, nederst färdigställda bostäder efter bostadstyp och byggherre.

BOSTADSTYP	UPPLÅTELSEFORM	ANTAL LGH	ANDEL %
Småhus	Bostadsrätt	23	1
	Äganderätt	193	10
Flerbostadshus	Bostadsrätt	970	51
	Hysesrätt	522	28
Specialbostäder ¹		186	10
Totalt		1 894	

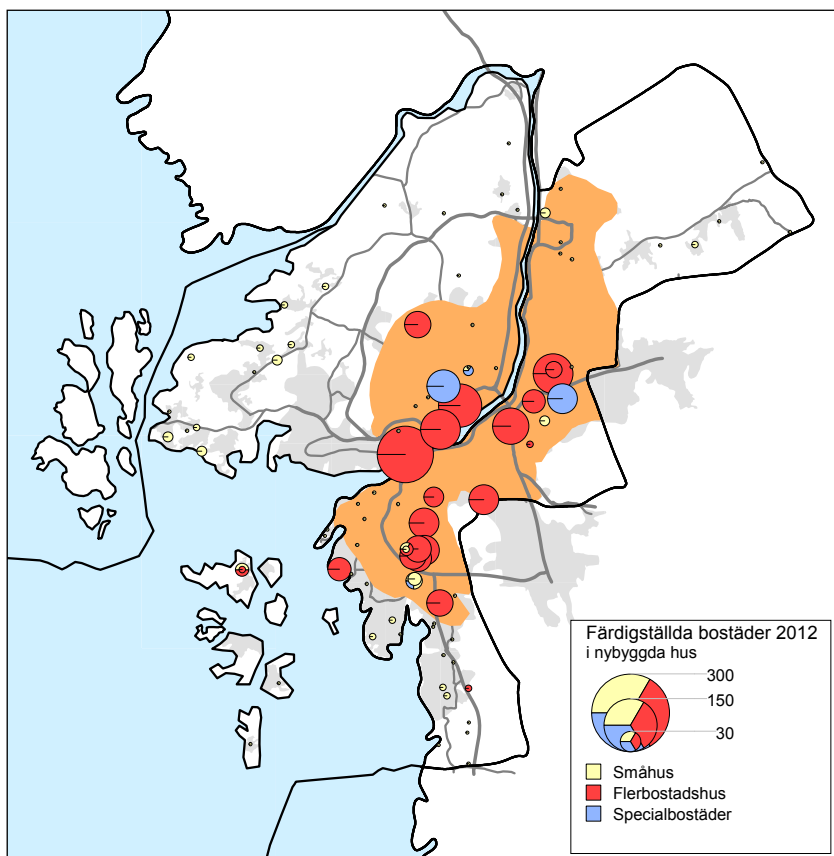
¹ Specialbostäder omfattar studentbostäder, gruppboenden och äldreboenden.

BOSTADSTYP	SMÅHUS		FLERBOSTADSHUS ¹		TOTALT	
	Antal	Andel %	Antal	Andel %	Antal	Andel %
Allmännyttiga företag	–	–	320	19	320	17
Egnahemsbolaget	30	14	53	3	83	4
Göteborgs Stad	–	–	174	10	174	9
HSB	8	4	167	10	175	9
Riksbyggen	6	3	62	4	68	4
Övriga privata	172	80	902	54	1 074	57
Totalt	216		1 894		1 894	

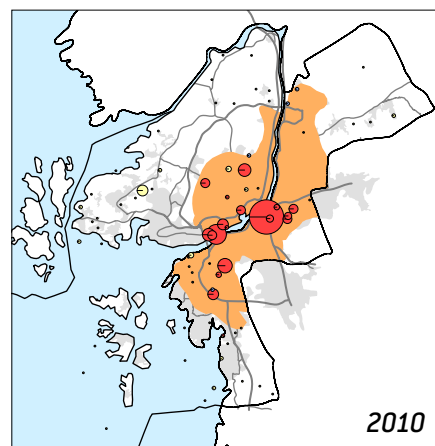
¹ Lägenheter i flerbostadshus, inkl. specialbostäder.

Läs mer

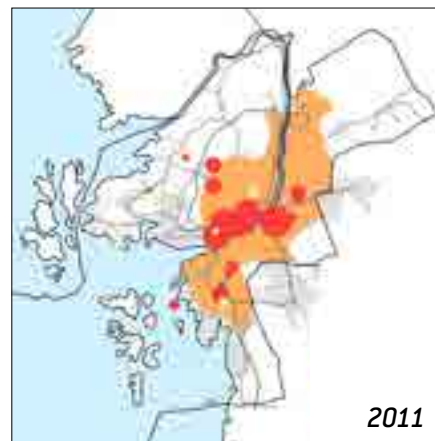
- Bostadsbyggandet 2012. Fastighetskontoret, 2012.
- Bostadsbyggandet – Bostadsförsörjning lägesrapport 2012. Fastighetskontoret, 2013.

Kartan illustrerar vilken typ av bostäder som färdigställdes under 2012 och hur dessa har fördelat sig över staden. I spalten till höger finns motsvarande kartor från 2010 och 2011.

2010

2011

Färdigställda bostäder

Under 2012 färdigställdes ca 2 100 bostäder, varav nästan 1 900 i nyproduktion och drygt 200 genom ombyggnad. Det innebär en ökning med 400 bostäder jämfört med 2011 och högsta antalet färdigställda bostäder sedan 2008. Trots det uppnåddes inte målet i stadens budget att det under året skulle byggas ca 2 500 bostäder. Under de senaste fem åren har totalt ca 8 700 bostäder i nybyggda hus färdigställts varav 40 % i stadsdelen Lundby och 16 % i Centrum.

Av de nära 1 900 bostäder som nyproducerades under 2012 var ca 90 % belägna inom det kollektivtrafiknära området. Främst ligger bostäderna i stadsdelen Lundby (660) och Askim-Frolunda-Högsbo (400). Det är framförallt småhus som ligger utanför det kollektivtrafiknära området. Småhusen har viss tyngdpunkt i kustnära områden. Få bostäder byggdes överhuvudtaget i de nordöstra delarna av Göteborg.

Nyproduktionen fördelar sig på nästan 1 500 lägenheter i flerbostadshus, drygt 200 småhus och knappt 200 specialbostäder. Av flerbostadshusens lägenheter var nästan 1 000 bostadsrätter och knappt 700 hyresrätter. Småhusen uppfördes i huvudsak som äganderätt. Specialbostäderna var mestadels äldreboenden.

Påbörjade bostäder

Under de tre senaste åren har det påbörjats över 2 100 bostäder per år. Under 2012 påbörjades ca 2 260 bostäder, varav drygt 2 000 i nybyggda hus och drygt 200 genom ombyggnad. Av de nybyggda husen var nästan 1 800 lägenheter i flerbostadshus, ca 170 småhus och ca 70 specialbostäder. Av flerbostadshusens lägenheter var drygt 1 000 bostadsrätter och nästan 700 hyresrätter. Under året påbörjades

Tabeller över påbörjade bostäder är tagna från fastighetskontorets rapport »Bostadsbygget i Göteborg 2012«. Överst påbörjade bostäder efter bostadstyp och upplåtelseform, nederst påbörjade bostäder efter bostadstyp och byggherre.

BOSTADSTYP	UPPLÅTELSEFORM	ANTAL LGH	ANDEL %
Småhus	Bostadsrätt	6	0
	Äganderätt	163	8
Flerbostadshus	Bostadsrätt	1 014	50
	Hyresrätt	691	34
	Äganderätt	85	4
Specialbostäder ¹		68	3
Totalt		2 027	

¹ Specialbostäder omfattar studentbostäder, gruppboenden och äldreboenden.

BOSTADSTYP	SMÅHUS		FLERBOSTADSHUS ¹		TOTALT	
	Antal	Andel %	Antal	Andel %	Antal	Andel %
Allmännyttiga företag	–	–	92	5	92	5
Egnahemsbolaget	16	9	80	4	96	5
Göteborgs Stad	–	–	24	1	24	1
HSB	–	–	128	7	128	6
Riksbyggen	–	–	94	5	94	5
SGS Studentbostäder	–	–	38	2	38	2
Övriga privata	153	91	1 402	75	1 555	77
Totalt	169		1 858		2 027	

¹ Lägenheter i flerbostadshus, inkl. specialbostäder.

också det första större bygget av ägarlägenheter i Göteborg (85 bostäder).

I slutet av 2012 pågick byggnation av nästan 3 000 bostäder, varav nästan 2 700 lägenheter i flerbostadshus. Flest bostäder pågick i stadsdelen Lundby (ca 1 750 bostäder), i Askim-Frölunda-Högsbo (ca 400 bostäder) och Örgryte-Härlanda (ca 350 bostäder).

Bygglov för verksamheter

Under 2012 gav stadsbyggnadskontoret 70 bygglov för nya lokaler för verksamheter av olika slag. Totalt handlade det om ca 2 10 000 m² vilket innebär ungefär 4 200 nya arbetsplatser. Byggloven är spridda över hela staden på ett sätt som överlag överensstämmer med översiktsplanens inriktning för stadens utveckling. Enda undantaget är att man medgett viss andel kontor tillsammans med industri som t.ex. vid Volvo Cars och logistikverksamhet längs Norrleden. Kontor är inte förenligt med intentionen för området för storindustri, hamn och logistik.

VERKSAMHETSTYP	ANTAL BYGGLOV, KVADRATMETER
Kontorslokaler	12 st, ca 80 000 m ² 4 bygglov rymmer både kontor och industri/lager, 2 bygglov både kontor och affär
Affärslokaler	8 st, ca 12 000 m ² 2 bygglov rymmer både affär och kontor
Hotell/restaurang	8 st, ca 4 000 m ²
Kultur/sport	7 st, ca 6 000 m ²
Skollokaler	14 st, varav 13 förskolor, ca 14 000 m ²
Industrilager	18 st, ca 57 000 m ² 4 bygglov innehåller både industri/lager och kontor
Övriga	8 st, ca 20 000 m ² (garage, biltvätt m.m.)

Cirka 80 000 m² verksamhetsyta för kontor har fått bygglov under året. Det är en ökning från både 2011 och 2010. Byggloven för kontor låg i centrala Göteborg på båda sidor om älven. Mölndalsåns dalgång utmärker sig med flera bygglov för stora kontorsetableringar.

Byggloven för nya förskolor och skolor var spridda över mellanstaden, med en övervikt i stadens sydvästra del.

Ett nytt sjukhus i Angered fick bygglov under året, vilket är förenligt med översiktsplanens intentioner.

Cirka 57 000 m² verksamhetsyta för industri och lager har fått bygglov. Det är en minskning från förra året men å andra sidan avsevärt mer än 2010. Byggloven för industri och lager ligger i huvudsak i områden som enligt översiktsplanen är avsedda för störande verksamheter.

Uppföljning av stadens miljömål

Till årets ÖP-uppföljning har de planer som bedömts medföra betydande miljöpåverkan och där en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tagits fram granskats med avseende på hur de inverkar på de lokala miljömålen. Av 46 antagna planer under 2012 har fyra stycken upprättat en MKB. Nedanstående tabell visar hur de bedöms ha inverkat på de lokala miljömålen. Bedömningarna är hämtade från respektive MKB.

I mål- och inriktningsdokumentet lyfts utveckling av miljömatriken som ett uppdrag till förvaltningen. Inom ramen för arbetet med miljöprogrammet har dessutom en åtgärd formulerats som säger att samtliga planer ska konsekvensbedömas mot de lokala miljömålen. Byggnadsnämnden är utpekad som ansvarig för åtgärden. Med anledning av detta pågår ett arbete på förvaltningen kring hur samtliga planer ska bedömas mot de lokala miljömålen. Ett förslag finns framtaget som gör miljömålsuppföljningen till en del av den ordinarie planeringsprocessen enligt plan- och bygglagen. Detta skulle efterhand ge en mer heltäckande bild av den fysiska planeringens inverkan på de lokala miljömålen inför framtida uppföljningar.

+	Positivt
N	Neutralt
-	Negativt

	Bara naturlig försurning	Begränsad Klimat påverkan	Ett rikt odlingslandskap & myllrande våtmarker	Ett rikt djur-och växtliv	Frisk luft	Gifrfri miljö	God bebyggd miljö	Grundvatten av god kvalitet	Hav i balans och en levande kust och skärgård	Ingen övergödning	Levande sjöar och vattendrag	Levande skogar
DP för Skeppsbron	+	+			+	+	+		N	+	N	
DP för Marieholmsbron	+	+		N	+	+	+				N	
DP för spårväg vid Skeppsbron	+	+			+		+		N	+	N	
FÖP Fässbergsdalen	+	+	-	-	-	N	+	N	N	N	-	-

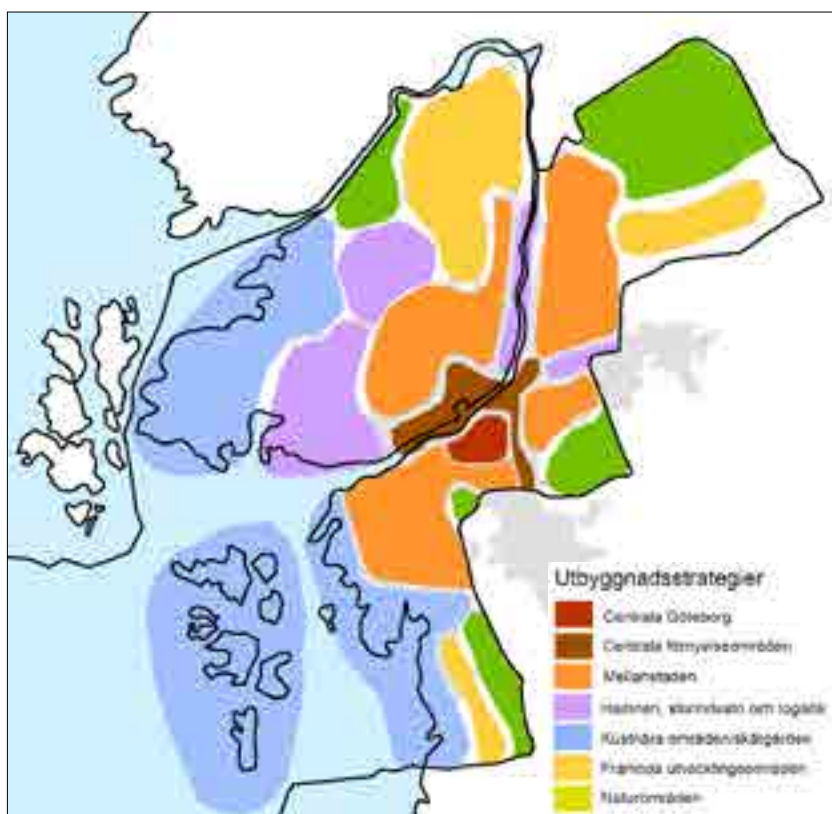
Tabell över de detaljplaner från 2012 som bedömdes ge betydande miljöpåverkan och där en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram. I respektive MKB gjordes en bedömning av hur detaljplanens innehåll påverkade miljö kvalitetsmålen. Bedömningen i tabellen är hämtad från respektive MKB.

I årets uppföljning mot miljömålen uppvisar FÖP:en för Fässbergsdalen en negativ påverkan inom ett antal av miljömålsområden. Förklaringen till detta är delvis att en fördjupad översiktsplan ofta omfattar ett större område jämfört med en detaljplan och således berör fler mål. En annan förklaring är att man i detta skede inte kan säkerställa att nödvändiga åtgärder eller förhållningsätt som minimerar påverkan eller bidrar positivt till miljömålen verkligen genomförs. I miljökonsekvensbeskrivningen till planen beskrivs åtgärder och förhållningsätt för hur man bidrar positivt till miljömålsuppfyllandet på ett tydligt och bra sätt. Tillämpas dessa i framtagandet av nya detaljplaner i området kan en betydande del av den negativa påverkan för vissa av målen istället vändas till att bidra positivt till miljömålsuppfyllandet.

Uppföljning av de sju områdesvisa inriktningarna i ÖP

Inledning

I samarbete med konsulter från Tyréns och PwC, genomförde stadsbyggnadskontoret under hösten 2012 ett arbete med att undersöka möjligheterna att utveckla denna uppföljningsrapport. Följande kapitel är en del av resultatet från det arbetet, där målsättningarna för de områdesvisa inriktningarna ännu tydligare studerats. De detaljplaner som antagits/godkänts under 2012 har stämts av gentemot målsättningarna och här redovisas ett resonemang kring deras måluppfyllelse.

Karta från översiktsplanen med de områdesvisa inriktningarna.

Centrala Göteborg

Översiktsplanens målsättningar för centrala Göteborg handlar i mångt och mycket om Göteborgs roll som stads- och regionkärna: lättillgängligt och attraktivt. Målen anger också att centrum ska vara blandat i form och funktion samt att bostadsinnehållet ska öka.

De detaljplaner som antogs eller godkändes under 2012 i centrala Göteborg har god måluppfyllelse.

Mycket fokus har legat kring Skeppsbron, där två detaljplaner antagits/godkänts: en för spårvägen och terminalbyggnaden samt en för kvarteren och kajområdet. Dessa planer går i linje med översiktsplanen.

Tre planer har tagits fram för att möjliggöra att bygga in arkaderna på kvarteren längs Rosenlundsgatan och vid Hvidfeldtsplatsen. Planerna har god måluppfyllelse och ger goda möjligheter att skapa ett levande centrum med attraktiva stadsrum.

I kvarteren kring Avenyn har två planer gjorts som också bidrar till uppfylla målsättningarna för utvecklingen av centrala Göteborg.

Målsättningar för centrala Göteborg

Skapa god regional tillgänglighet.
Eftersträva ett levande centrum med attraktiva stadsrum.
Blanda i form och funktion.
Öka bostadsinnehållet.
Prioritera kollektivtrafik, gående och cyklande.
Värna de kulturhistoriska värdena.

Målsättningar för centrala förnyelseområden

Bygg blandat.
Skapa attraktiva mötesplatser och nya stora och små parker.
Ta tillvara och förbättra vattenkontakten.
Prioritera kollektivtrafik, gående och cyklande.
Förbättra kopplingar.
Skapa god regional tillgänglighet.
Kraftsamla kring knutpunkterna.
Utveckla kulturmiljöerna.

Läs mer:

www.alvstaden.goteborg.se

ÄLVSTADEN – VISION OCH STRATEGI

Älvstaden ska vara öppen för världen. Den ska vara inkluderande, grön och dynamisk. Den ska utformas så att den helar staden, möter vattnet och stärker den regionala kärnan. För att lyckas med detta krävs aktiv öppenhet, samarbete, kunskapsutveckling och ett tydligt ledarskap.

Vision Älvstaden antogs av kommunfullmäktige den 11 oktober 2012. I beslutet fick stadsledningskontoret, i samverkan med berörda nämnder och styrelser, i uppdrag att ta fram bl.a. en tidplan för de planer och åtgärder, temporära och långsiktiga, som ska påbörjas och genomföras i ett första skede och de som ska utredas/ bearbetas ytterligare samt ange ansvariga för varje aktivitet. En färdplan har tagits fram som ett underlag för den fortsatta diskussionen med berörda nämnder och bolag.

För koordineringen av det fortsatta arbetet har också en organisation på stadsledningskontoret riggats. I samband med visionsarbetet har en stor mängd underlagsmaterial tagits fram.

Allt material, tillsammans med resultat av dialoger och workshops finns samlade på www.alvstaden.goteborg.se.

Centrala förnyelseområden

De centrala förnyelseområdena är stadens utvecklingsområden i närtid och mycket planeringsarbete pågår i skrivande stund, t.ex. de stora stadsutvecklingsprojekten som byggandet av Västlänken ger upphov till kring centralstationen, Haga och Korsvägen. Andra stora projekt som stadsbyggnadskontoret m.fl. driver och är engagerade i är program för Frihamnen (den första etappen av och en direkt fortsättning på arbetet med Älvstaden) och Ringön (arbetet utgår från befintliga kvaliteter och verksamheter och undersöker möjligheterna för en långsiktig utveckling).

Under 2012 antogs/godkändes dock inga detaljplaner i de centrala förnyelseområdena. Översiktsplanens målsättningar fungerar snarare som övergripande förutsättningar för dessa arbeten. På samma sätt fungerar visionsarbetet för Älvstaden som utgångspunkter för vidare arbete.

Mellanstaden

Mellanstaden representerar den största sammanhängande delen av staden. Här finns också (se även tidigare i rapporten) den största delen av antagna/godkända detaljplaner och pågående planer. En del av de färdigställda bostäderna och pågående byggnation av nya bostäder finns också i mellanstaden.

I mellanstaden är översiktsplanens målsättningar i stort inriktat på att kraftsamla och koncentrera byggnation och utveckling i de kollektivtrafiknära områdena och stråken. Tre av de fem strategiska knutpunkterna ligger i mellanstaden och även här anger översiktsplanen kraftsamling som mål.

Mellanstaden är också varierad och utveckling måste ske dels med hänsyn tagen till befintliga värden och kvaliteter samt till grön- och rekreativmiljöer.

Detaljplanerna som antogs/godkändes under 2012 i mellanstaden har relativt god måluppfyllelse. Innehållet har en övervikt mot bostäder, men de flesta planerna har också möjligheter till andra användningar, framför allt i bottenvåningarna.

Detaljplanen för verksamheter söder om Gårdstensvägen skapar möjligheter för fler arbetstillfällen i nordöstra Göteborg, vilket är bra.

Ett antal planer stärker bytespunkter och lokala torg med både bostäder och

Målsättningar för mellanstaden

Komplettera och blanda.

Utveckla stadsdelens kvaliteter.

Bygg i första hand på ianspråktagen mark.

Bygg tätare kring bytespunkter och i kollektivtrafikstråk.

Kraftsamla kring knutpunkterna.

Ta tillvara värdefulla grönområden och stråk.

Skapa goda möjligheter att gå och cykla.

mer service, t.ex. bostäder söder om Kortedala torg och kv. Domherren i Johanneberg. Detaljplanen för handel, bostäder, m.m. vid Angereds torg skapar möjligheter för tillskott av många olika funktioner kring den strategiska knutpunkten.

Det finns några exempel på planer som tar grönyta i anspråk, medan det också i flera fall handlar om att bebygga redan ianspråktagen mark, t.ex. bostäder vid Wadköpingsgatan i Backa och bostäder och verksamheter vid Milpålegatan i Krokslätt.

Några detaljplaner har karaktären av en kombination av bevarande och utveckling (Bräcke diakoni och Klippan), vilket också stämmer väl med översiktsplanens målsättningar.

Ytterstaden – framtida utvecklingsområden

Översiktsplanen beskriver de framtida utvecklingsområdena som en reserv för framtida behov där ny bebyggelse kan komma på längre sikt. En viktig förutsättning för områdena är att kraftfull kollektivtrafik och övrig infrastruktur planeras och finns på plats innan exploatering.

I november 2011 antogs en fördjupning av översiktsplanen för södra Askim, som utreder möjligheterna för att på sikt utveckla denna delen av staden. I rapporten beskrivs vikten av en god kollektivtrafik innan utvecklingen påbörjas.

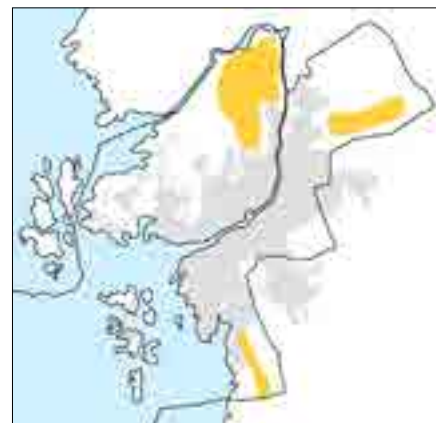
Under 2012 godkändes två detaljplaner i detta område. Båda ligger i anslutning till Brottkärrsmotet och det närcentrum som finns runt det s.k. Origo-huset. Planerna innehåller många olika funktioner (bostäder, skola, service, centrum, parkering, park m.m.) och kommer att ge goda möjligheter att skapa ett bra närcentrum. Men kollektivtrafiken bedöms inte utvecklas innan exploatering på det sätt som översiktsplanen avser, vilket inte ger god måluppfyllelse.

Kustnära områden och skärgården

I det kustnära området och skärgården handlar målsättningarna mycket om att tillgängliggöra, värna och stärka kvaliteter.

Det har inte gjorts många detaljplaner i det kustnära området: två för bostäder (en i Önnared och en på Vrångö) samt en plan med bevarandefokus för Bildals gård. Fler bostäder på Vrångö innebär att skärgården stärks och kan hållas levande, medan bostäder i kustområdet på fastlandet, som dessutom tar en del grönyta i anspråk, inte har samma måluppfyllelse.

Bevarandeplanen för Bildals gård går i linje med översiktsplanen.

Målsättningar för ytterstaden – framtida utvecklingsområden

*Ge möjlighet till ny bebyggelse på längre sikt
Satsa på kraftfull kollektivtrafik och övrig
infrastruktur innan exploatering
Ta hänsyn till värdefull natur- och kulturmiljö*

Målsättningar för kustnära områden och skärgården

*Skapa god tillgänglighet för alla.
Bevara värdefulla naturomåden.
Utveckla och värna badplatser och småbåts-
hamnar.
Komplettera på friluftslivets villkor.
Blanda bostadsformer.
Bygg i anslutning till god kollektivtrafik.*

Målsättningar för storindustri, hamn och logistik

Prioritera verksamheter med stort behov av transporter.

Värna god framkomlighet i och till områdena.

Bygg inga bostäder.

Målsättningar för naturområden

Värna och utveckla höga natur-, kultur- och friluftsvärden.

Storindustri, hamn och logistik

Områdena för storindustri, hamn och logistik är självklara platser för verksamheter m.m. som är störande och som inte kan blandas med exempelvis bostäder. Denna typ av områden är viktig att utveckla på rätt sätt. Verksamheter och funktioner som inte är störande och därmed kan blandas med bostäder, handel, service etc. bör inte placeras i renodlade industriområden. Exempel på en sådan funktion är renodlade kontor.

De planer som antagits/godkänts under 2012 i storindustriområdena har god måluppfyllelse. Logistikcentrum vid Hisingsleden finns dessutom med i översiktsplanens markanvändningskarta. Planen för Stora Holm säteri i Tuve har också ett syfte som stämmer med översiktsplanen, liksom planen för handelsträdgård och industri i södra Alelyckan. I den senare konstateras dock att industrin inte får vara miljöstörande, vilket inte riktigt stämmer med målsättningarna i översiktsplanen.

Naturområden

I naturområdena är höga natur-, kultur- och friluftsvärden i fokus. Åtgärder som påverkar dessa värden negativt bör inte tillåtas.

Under 2012 antogs en ändring av detaljplanen för Gunnesby koloniområde på nordvästra Hisingen. Planens syfte och innehåll har god måluppfyllelse gentemot översiktsplanen.

STRATEGISKA FRÅGOR

Göteborgs roll i en växande region

Göteborgsregionen är en växande storstadsregion där en stor del av landets totala tillväxt förväntas fortsätta. Regionen har satt upp som mål att till 2020 växa till 1,5 miljoner invånare. Det ska ske både genom att attrahera 8 000 nya invånare per år och genom förbättrade pendlingsförutsättningar så att fler kommuner integreras i arbetsmarknadsregionen. 2012 växte Göteborgsregionen med 8 995 nya invånare och ökad inpendling innebär att både Varberg och Falkenberg numera ingår i Göteborgs arbetsmarknadsregion. Idag bor nästan en miljon människor i Göteborgsregionen.

Under 2012 antogs Vision Älvstaden av kommunfullmäktige. Beräkningar visar att Göteborg med det tillskott som Älvstaden kan ge klarar Göteborgsregionens tillväxtmål från 2006 om en ökning med 30 000 boende och 40 000 arbetsplatser i kärnan fram till 2020. Beräkningar visar också att ett ytterligare tillskott av 30 000 boende och 40 000 arbetsplatser ryms i kärnan efter 2020. Ett flertal av de stora projekten som pågår, t.ex. Västlänken och stadsutvecklingsprogram för områdena Frihamnen och Centralenområdet bidrar till en starkare kärna och bättre förutsättningar för hållbar tillväxt.

GR driver ett arbetet med att uppdatera sitt dokument »Uthållig tillväxt«.

Attraktiv stadsmiljö

Stadsbyggnadskontoret, park- och naturförvaltningen och trafikkontoret har fortsatt arbetet med Göteborgs stadsmiljöpolicy inom projektet »Trygg, vacker stad«. Ett antal samverkansprojekt pågår. Under 2012 har delpolicyn »Stadens golv« godkänts av de tre nämnderna. Arbetet med »Stadens Möbler« pågår. Materialet ska nu remitteras till de tre nämnderna för yttrande och därefter igen för godkännande. Klart under hösten 2013. Delpolicys ska även tas fram för stadens träd, små byggnader, stadens färg och stadens ljus, där de två sistnämnda beräknas vara klara för remiss under hösten 2013.

Samarbetsprojektet »Ett blomstrande Rosenlund« pågår. Här pågår inbyggnad av de f.d. arkaderna och upprustning av marken längs Hvitfeldtsplatsen och Rosenlundsgatan. Ett detaljplanearbete för påbyggnad av de befintliga kontorshusens vid Rosenlundsgatan och Hvitfeldtsplatsen med bostadslägenheter har inletts liksom projekteringen av ny gång- och cykelbro mellan Rosenlund och Pustervik.

Stadsbyggnadskontoret har påbörjat ett projekt i syfte att rusta upp de centrala torgen Kungstorget och Grönsakstorget. Genom medborgardialog har man belyst hur stadens invånare skulle vilja att torgen utformas och används. Ett program i syfte att upprusta stråket på ömse sidor om Vallgraven avses påbörjas under 2013.

Upprustning av Korsgatan med ny markbeläggning och belysning har genomförts under året. Ett gestaltungsprogram för Avenyn har tagits fram i bred samverkan under hösten 2012/våren 2013. Programmet ska remitteras under hösten 2013 för att därefter godkännas och ligga till grund för förprojektering under 2014.

Inom projektet »Moderna Göteborg«, där syftet är att skapa underlag till komplettering av Göteborgs Stads bevarandeprogram med efterkrigstidens kulturmiljöer, har stadsmuseet gjort en sammanställning av framförallt 1960- och 70-talens tillägg. Fortsättningen av projektet syftar till att sortera och värdera dessa byggnader och stadsmiljöer och ta fram ett remissunderlag. Se även under den strategiska frågan »Natur- och kulturmiljöer för attraktivitet«.

13 strategiska frågor

1. Göteborgs roll i en växande region
2. Attraktiv stadsmiljö
3. Robust samhälle
4. Fler bostäder
5. Växande och förändrad handel
6. Expansivt näringsliv
7. Nordens logistikcentrum
8. Förändrat transportbehov
9. Mångfald - tryggt och mänskligt
10. Rekreation och hälsa för ökad livskvalitet
11. Natur- och kulturmiljöer för attraktivitet
12. Tillgång till kusten
13. Särskilda lokaliseringar

Läs mer:

- Göteborgs kommunalförbund, www.grkom.se
- Västsvenska paketet: www.vastsvenskapaketet.se
- Mistra Urban Futures: www.mistraurbanfutures.se
- Svenska Nav. 2013, Västsvenska Handelskammaren.

Göteborgsregionens strukturbild

Läs mer:

Extremt väder
www.goteborg.se,
sökord »extremt väder«

Climate Adapted City Structure
www.mistraurbanfutures.se,
sökord »climate adapted city structure«

Making Cities Resilient
www.msb.se
www.unisdr.org/campaign/resilientcities

Step Up
www.stepupsmartcities.eu

Avfall i fysisk planering
www.goteborg.se,
sökord »avfall i fysisk planering«

Robust samhälle

Göteborgs utsatthet för extrema vattennivåer styrs främst av havet, varför stadsbyggnadskontoret kontinuerligt följer forskning inom detta område. Nästa rapport från FN:s klimatpanel kommer 2013. Klimatrelaterade risker, ett forskningsprojekt tillsammans med bland andra Göteborgs Universitet fortskrider, liksom utvecklingsprojektet »Kostnads-/nyttanalyser av anpassningsåtgärder«.

För Västlänken har Trafikverket ställt samman en delrapport med översvämningssäkring som tema. Stadsbyggnadskontoret har medverkat i det arbetet.

Under 2012 sökte och fick kontoret medel ur kompletteringsbudgeten för att påbörja byggandet av hydromodell. Syftet är att få ett digitalt verktyg där vi kopplar samman hav, älv, åar, markyta, det grunda rörsystemet och det djupare tunnel-systemet. Utifrån modellen går det att simulera olika vattenrelaterade händelser. Detta arbete kommer att löpa under ett antal år.

På initiativ från stadsbyggnadskontoret har staden gått med i FN-kampanjen »Making Cities Resilient«. Lena Malm undertecknade stadens deltagande vid konferensen World Urban Forum. Kampanjen ger ett nätverkande över världen i robusthetsfrågor och ett bra samarbete med inblandade parter i Sverige. Slutrapporten från SGI:s skredriskinventering Göta Älvdalen kom under våren 2012. För Göteborgs del var det inga överraskningar. Resultatet av stadens stabilitetskartering tas nu om hand av fastighetskontoret som undersöker eventuella åtgärder för områden med sämst stabilitet.

Arbete pågår för att skapa ett gemensamt vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter för hela Göta älv i syfte att långsiktigt säkerställa dess funktion som råvattentäkt. Skyddsområdet kommer att sträcka sig från Vänersborgsviken i Väneren ner till Alelyckan i Göteborg. Arbetet bedöms vara klart till andra kvartalet 2013.

I slutet av 2012 påbörjades ett EU-projekt, »Step Up«, som handlar om energifrågor och stadsutveckling. Tillsammans med övriga partner städer (Glasgow, Ghent och Riga) ska staden jobba med att utveckla borgmästaravtal och energiplanering samt ta fram innovativa projekt som kan utföras i stadsmiljö. Projektet pågår till och med april 2015.

Avfallshantering är en grundläggande infrastruktur för att få en stad att fungera och har en stor inverkan på göteborgarnas vardag. Under 2012 har kretsloppskontoret, stadsbyggnadskontoret och GR tillsammans drivit ett projekt för få en bättre hantering av avfallsfrågorna i samhällsplaneringen. Inom projektet har man identifierat vad den regionala avfallsplanens mål får för påverkan på hur vi bygger och utvecklar staden. Man har också tittat på vad översiktsplanens övergripande strategier får för påverkan på avfallshandlingens utveckling. Kommunen och regionen står för många utmaningar när det gäller avfallshandlingens infrastruktur som till exempel utrymme för framtida behandlings- och mellanlagringskapacitet för massor, för nya materialslag och för den ökade utsorteringen som krävs. En annan utmaning är hur man ska planera staden så att den underlättar för avfallsminimering och möjligheter att sortera utan bil. Idag ser man att de fysiska förutsättningarna behöver förändras.

Fler bostäder

För 2012 var målet att 2 500 nya bostäder skulle byggas i Göteborg. Under rubriken »Byggnation« ovan konstateras att målet inte är uppnått med de 2 100 nya bostäder som färdigställdes (varav 1 900 genom nybyggnation).

Byggnadsnämnden antog/godkände under 2012 detaljplaner med 3 000 bostäder, vilket innebar att målsättningen uppnåddes.

Under våren 2011 gav Byggnadsnämnden stadsbyggnadskontoret i uppdrag att uppdatera rapporten om utbyggnadsplanering från 2005. Under 2012 utvecklades arbetet med utbyggnadsplaneringen vidare. Projektet är ute på gemensam remiss med trafikstrategi och grönplan under våren 2013. Projektet ska avslutas i december 2013. Läs mer på www.goteborg.se/stadsutveckling2035.

Stadsledningskontoret har tagit fram rapporten »Bo i staden«. Den syftar till att ge idéer och väcka diskussion kring framtidens boende och bostäder i Göteborg. Man pekar på att Göteborgs Stad har en rad kraftfulla verktyg som ger möjlighet att påverka utvecklingen, till exempel ett betydande markinnehav, planmonopol samt 70 000 lägenheter inom allmännyttan. Rapporten avslutas med ett antal vägval som staden kan göra för att möta utmaningarna.

S2020, fastighetskontoret och Centrala Älvstaden tog under 2011 initiativet till en utredning som skulle ge svar på om det går att skapa varierade hyresbilder vid nybyggnation. Rapporten »Ett socialt blandat boende i Göteborg« färdigställdes under 2012 och har presenterats vid ett stort antal spridningstillfällen samt i massmediala sammanhang.

Växande och förändrad handel

En stor utmaning för dagens städer är att bygga spännande platser för den nya tidens handel och konsumtion. Trender visar att konsumenter i en allt högre utsträckning eftersträvar möten med andra människor och att man vill konsumera upplevelser, tjänster och varor. E-handeln växer också men har hittills inte påverkat behovet av nya handelsytor i staden. Att en allt större del inom handeln utgörs av tjänster bidrar till en mer hållbar tillväxt och att jobben i handeln blir allt mer kvalificerade. Antalet anställda inom handeln är nu närmare 26 000 selsatta personer i heltid i Göteborgsregionen.

Beräkningar visar att det behövs ett nytillskott på 35 000 kvm handelsyta per år för att möta den växande köpkraften i regionen. Handelns expansion sker för tillfället på olika former av handelsplatser (cityhandel, externhandel, bostadsnära handel osv). Beräkningar visar att det kommer finnas ett behov av såväl växande cityhandel som växande handel utanför citykärnan. Hur stor andel av den totala handeln som olika handelsplatser tar beror på hur den närliggande köpkraften utvecklas och handelsplatsernas relativa attraktivitet. Centrala staden har den bästa tillgängligheten i regionen och det största upptagningsområdet av köpkraft. Trots detta ökar omsättningen på de externa handelsplatserna då den bilburna konsumenten ofta väljer att besöka handelsplatser i externa lägen. I januari 2013 infördes trängselskatt i Göteborg. Trängselskatten upplevs som en stor utmaning för handeln i vissa delar av staden, framförallt för cityhandeln.

Inom projektet för utbyggnadsplaneringen visas hur man genom stadsutveckling och förtätning kan förbättra förutsättningarna för ett attraktivt handelsutbud i kollektivtrafiknära platser och stråk i staden. Genom att koncentrera och kraftsamla bebyggelse och funktioner nås viktiga tröskelvärden som möjliggör handel och serviceetableringar i människors närmiljöer. Planeringen följer översiktsplanens inriktning.

Stadsutveckling 2035

För att Göteborg ska fortsätta att vara och utvecklas till en attraktiv och hållbar stad krävs en samordnad planering. De tre strategierna – utbyggnadsplanering, trafikstrategi och grönplan – är ute på remiss under april- juni och ska behandlas både internt och externt inom Göteborgs Stad.

Översiktsplanen, som är kommunens långsiktiga vision om användningen av stadens mark- och vattenområden och om hur bebyggelsen ska utvecklas, har legat till grund för att ta fram de tre strategierna. Grönplan, trafikstrategi och utbyggnadsplaneringen är alltså en fördjupning av översiktsplanen med fokus på ovan nämnda områden.

Utbyggnadsplaneringen syftar till att visa var i Göteborg kommunen vill att nya bostäder och arbetsplatser ska växa fram, och i vilken ordning.

Läs mer:

www.goteborg.se/stadsutveckling2035

Läs mer:

- iFramtiden. Trendrapport. 2012, Svensk Handel.
- Handelsstrategi för Göteborgsregionen. GR, 2010.

Läs mer:

- Årsberättelse 2012. Business Region Göteborg.
- Lokalk marknadsrapporten 2012. Business Region Göteborg.

Expansivt näringsliv

Efter två år med historiskt höga tillväxttal bidrog den internationella lågkonjunkturen till att Sverige fick en sämre BNP utveckling under 2012. För helåret 2012 stannade BNP-tillväxten vid 0,8 %, vilket gör det till ett av de svagare åren under 2000-talet. De flesta europeiska länder utvecklades dock betydligt sämre och i många fall noterades negativ BNP-tillväxt. Sverige tycks alltså ha klarat sig förhållandevis väl. Rapporter visar att Göteborgsregionen haft en mer positiv utveckling än övriga landet och därmed bidragit till att lyfta Sveriges tillväxt. Antalet sysselsatta har fortsatt öka, arbetslösheten har inte stigit som man befarade och antalet varsel är fortfarande få i vår region. Vi befinner oss i början av en konjunkturuppgång och eftersom underliggande problem i den europeiska ekonomin kommer ta tid att lösa, är återhämtningen fortsatt känslig.

Göteborg har ett starkt näringsliv med 92 % av landets alla branscher representerade i regionen. Den tydliga övergången mot högre kunskapsinnehåll i näringslivet visar sig i bl.a. i branschutvecklingen där företagstjänster är den absolut snabbast växande branschen. Företagstjänster och andra kontorsnäringar söker framförallt lokalisering i miljöer karaktäriserade av täthet och variation. Det är framförallt den centrala staden som har dessa kvaliteter och många tillväxtföretag söker moderna, yteffektiva lokaler i attraktiva lägen. Då utbudet är begränsat i den centrala staden ligger en stor potential i de centrala utvecklingsområdena som kan utvecklas till gynnsamma företagsmiljöer för många tillväxtbranscher och nya arbetstillfällen för regionens invånare. Under 2012 gavs det bygglov för ca 80 000 m² verksamhetsyta för kontor. Största tillskottet tillkom i Mölndals dalgång och volymen motsvarar ungefär 4 000 nya arbetsplatser.

Göteborgs industriarv präglar fortfarande näringslivet och tillverkningsindustrin är en viktig näringsgren för staden. Nya teknologier och marknadsvillkor innebär att en stor del av arbetsuppgifterna inom industrin utvecklats till att vara mer avancerade än tidigare där kvalificerad arbetskraft efterfrågas. Utvecklingen innebär att allt fler företag numera kan lokaliseras i blandad bebyggelse och söker sig till innovativa företagsmiljöer. Mark reserverad för störande verksamheter är begränsad och det är därför viktigt att stadens industrimark utnyttjas på rätt sätt. Under 2012 beviljades det bygglov för 57 000 m² ny verksamhetsyta i något av stadens industriområden.

Nordens logistikcentrum

I arbetet med trafikstrategin under året har godstransporter behandlats. Ett av huvudmål i arbetet har varit Nordens logistikcentrum.

Trafikverket startade arbetet med en järnvägsplan för sträckan Eriksberg – Pölsebo som innebär utbyggnad av nytt dubbelspår och ny tunnelsträckning. Trafikverket tog också fram en genomförbarhetsstudie av Hamnbanan och Lundbyleden på sträckan Eriksbergsmotet – Brantingsmotet med bla dragnings i tunnel.

Containers på järnväg ändrades under 2012 från 45 % till 46 % i förhållande till containers över kaj. En del gods som 2011 gick i containers ändrades till att fortsatt transporteras i containers, men istället gå till omlastningsterminaler i direkt anslutning till hamnen vilket gör att andelen järnvägsgods egentligen ökade än mer än denna procentsats. Containers på järnväg ökade med 10 % förra året vilket är en ganska kraftig ökning relativt tidigare år.

Detaljplanen för logistikcentrum vid Hisingsleden antogs av kommunfullmäktige och vann laga kraft 2012. Detaljplanen ger en industri- och verksamhetsyta på 525 000 m².

Brohöjden för nya Hisingsbron fastställdes till 13 meter med segelfri höjd på 12 meter. Brohöjden har påverkan på fartygstrafiken till Vänern men riksintresset är tryggt.

Visionen för Älvsstaden antogs under 2012, vilken säger att det inte ska tillåtas godsferior till Frihamnen.

Förändrat transportbehov

Resandet i kollektivtrafiken har ökat med 1 % under 2012, samtidigt har bilresandet minskat med 0,4 %. Antalet cykelpassager är oförändrat. Förändringarna är små vilket gör att färdmedelsfördelningen är oförändrad jämfört med 2011. Andelen kollektivtrafik är 25 %, cykel 6 %, till fots 24 % och bil 42 %.

Åtgärder som förändrar färdmedelsfördelningen är bl.a. bilpool och gröna resplaner. Kommunfullmäktige antog nya mål och inriktning för att främja utvecklingen av bilpooler i Göteborg. Även ett åtgärdsprogram togs fram. Arbetet med gröna resplaner har fortsatt och utvecklats i bl.a. programmet för Chalmers Johanneberg, Mossen och Landala.

Staden har haft en arbetsintensiv period med flera viktiga styrdokument och projekt som, när de antas och genomförs, kommer att påverka transportbehovet: trafikstrategin, utbyggnadsplaneringen och västlänken. Utbyggnadsplaneringen och trafikstrategin har tagits fram i nära samarbete. Arbetet med en ny cykelplan samt en parkeringsplan för innerstaden startades upp 2012. En stadslivsanalys gjordes för att utveckla kunskapen om förutsättningarna för fotgängare i de centrala delarna av staden. Ett fotgängarprogram ska startas under 2013.

Under året har viktiga steg tagits för den spårbundna trafiken. Detaljplanen för den nya spårvägslinken över Skeppsbron vann laga kraft i juni 2012 och järnvägsplanen fastställdes i oktober 2012. Den nya länken kommer bli en genförbindelse genom centrala Göteborg. Den nya Munkebäckslänken som färdigställdes under 2012 tillåter nya trafikeringar i östra Göteborg. Alependeln invigdes i december 2012. Den ger bättre möjligheter att pendla kollektivt till och från bla Ale och Trollhättan. Genomförbarheten för spårväg på Norra älvstranden och till Backa studerades. En förstudie är genomförd på uppdrag av trafikkontoret. Studien slutredovisades i början 2013.

Trängselskatten infördes 1 jan 2013 vilket är den enskilt viktigaste åtgärden på vägen mot ett hållbarare resande i Göteborg. Trängselskatten har minskat efterfrågan på bilresor i Göteborgsregionen, såväl i centrala Göteborg som i övriga delar av regionen och samtidigt ökat efterfrågan på kollektiva transporter. Punktligheten för både bil och kollektivtrafiken förbättrades väsentligt. I samband med införandet av trängselskatten genomfördes initiala åtgärder för att underlätta överflyttningen till mer hållbara färdslag. Flertalet pendlarparkeringar för både bil och cykel färdigställdes under 2012. I december gjordes också en stor omläggning och förbättring av kollektivtrafiken. Expressbussystemet och stombussnätet utökades. Fyra nya busstrafikstråk togs i bruk 9 december 2012. Dessa förbättrar framkomligheten och ger säkrare restider.

Ett arbete med en målbild för stomkollektivtrafiken i Göteborgsområdet kommer att påbörjas under 2013. Detta drivs som ett samverkansprojekt mellan Västra Götalandsregionen, Partille och Mölndals kommuner och Göteborgs Stad.

En ny kollektivtrafiklag infördes 1 jan 2012 med syfte att underlätta en fördubbling av kollektivtrafiken. Lagen innebär bl.a. avreglering av lokaltrafiken. Västra Götalandsregionen blev ny kollektivtrafikmyndighet och upprättade ett trafikförslagsprogram som beskriver kollektivtrafikens strategiska inriktning.

Läs mer:

Trafikstrategin tar utgångspunkt i fyra av ÖP:s strategiska frågor:

- Göteborgs roll i en växande region
- Attraktiv stadsmiljö
- Nordens logistikcentrum
- Förändrat transportbehov

www.goteborg.se/stadsutveckling2035

Mångfald, tryggt och mänskligt

De sociala aspekterna inom stadsutveckling har uppmärksammats på många sätt under året. Bland annat har stadsdelarnas nya roll i stadsutvecklingen inneburit att sociala aspekter och barnperspektiv utifrån ett lokalt befolkningsperspektiv tidigt har kunnat lyftas in i planeringsprocesserna. Sociala konsekvensanalyser (SKA) och barnkonsekvensanalyser (BKA) har funnits med i planprocesserna i större utsträckning än tidigare. Det är dock för tidigt att se och utvärdera det fysiska resultatet av att de sociala aspekterna uppmärksammats tidigare och mer systematiskt.

Under 2012 genomförde stadsbyggnadskontoret och social resursförvaltning/S2020 i samverkan ett antal utbildningar för att utveckla kompetens i de processer som analysverktygen initierar. Utbildningarna samlade över 220 handläggare från såväl fack- som stadsdelsförvaltningar. Implementering av analysmodellerna har pågått under året och intresset är stort, både inom och utom staden. Analysmodellerna presenterades bl.a. även under Boverkets seminarium på World Urban Forum i Neapel. Arbetet med analysmodellerna innebär nya samverkansformer mellan bland andra tekniska förvaltningar och stadsdelarna.

Nedan följer några ytterligare exempel på hur man inom staden arbetat med frågor inom området mångfald, tryggt och mänskligt.

Stadsledningskontoret samordnar urbant utvecklingsarbete i nätverk

För att kunna utveckla och hålla samman det arbete som staden utför inom området »Urbant utvecklingsarbete«, och som har bäring på utvecklingen i det som kallas socialt utsatta stadsdelar, avser stadsledningskontoret att stärka sin samordningsroll i frågan. Från slutet av 2012 sammankallar kontoret ett nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan berörda förvaltningar och bolag i staden. Nätverkets roll är under utveckling och har kommit att bli en plats för diskussion och inspel i några strategiska frågor så som EUs kommande programperiod och utbyggnadsplaneringen. Under 2012 initierades också ett forskningsprojekt som staten finansierar via Boverket och som administreras via Mistra Urban Futures. Forskningen bedöms bidra med konkret återkoppling på stadens arbete med sociala aspekter i stadsplaneringen.

Flera projekt inom Mistra Urban Futures på gång

Under 2012 utvecklades Göteborgsplattformen inom Mistra Urban Futures till etablerad verksamhet. Flera stora projekt har satts igång, en mängd aktörer från akademi, näringsliv och offentlig förvaltning har engagerats och resultat från pilotprojekten presenterats.

Göteborgs Stads förvaltningar medverkar aktivt i centrumets uppbyggnad och fortsatta utveckling. Vid plattformen i Göteborg/Västsverige pågår projekt inom bl.a. »Klimatomställning och välbefinnande«, »Hållbar förtätning«, »Staden som värdenätverk«, »urbana stationssamhällen«, »Affärsdriven hållbar stadsutveckling« samt »Kunskap och verktyg för rättvisa och socialt hållbara städer«. En rad nya projekt lanserades inom centrumets alla plattformar i Göteborg, Kapstaden, Kisumu, Greater Manchester och Shanghai. 2012 års tema var »Från planering till handling«.

Stadslivet, näringslivet och kulturlivet utvecklas i nordöstra Göteborg

I »Utveckling Nordost« – ett av Sveriges största EU-projekt inom stadsutveckling – är målet att utveckla företagandet, kulturlivet, stadsmiljön och attraktionskraften i de nordöstra stadsdelarna. Projektet drivs av Utveckling Nordost, ett av Göteborgs Stad helägt bolag. Det genomförs i samverkan med SDF Angered och Östra Göteborg, Business Region Göteborg, lokalförvaltningen, park- och naturförvaltningen samt trafikkontoret.

SMS – ett EU-projekt om socialt hållbar stadsutveckling

»Sociala aspekter och Medborgardialog i Stadsplaneringen« (SMS) är ett treårigt samarbetsprojekt som tar fram nya modeller och verktyg för en socialt hållbar stadsutveckling i Kattegatt/Skagerrak-området.

Projektet drivs av Göteborgs Stad Centrum och genomförs i samarbete med stadsdelarna Lundby och Majorna-Linné samt Trafikkontoret i Göteborg, Halmstads kommun, Fredrikstads kommune och Vest-Agder fylkeskommune.

Rapporter om boende i staden

Stadsledningskontoret har tagit fram rapporten »Bo i staden«. Den syftar till att ge idéer och väcka diskussion kring framtidens boende och bostäder i Göteborg. Man pekar på att Göteborgs Stad har en rad kraftfulla verktyg som ger möjlighet att påverka utvecklingen, till exempel ett betydande markinnehav, planmonopol samt 70 000 lägenheter inom allmännyttan. Rapporten avslutas med ett antal vägval som staden kan göra för att möta utmaningarna.

S2020, fastighetskontoret och Centrala Älvstaden tog under 2011 initiativet till en utredning som skulle ge svar på om det går att skapa varierade hyresbilder vid nybyggnation. Rapporten, Ett socialt blandat boende i Göteborg, färdigställdes under 2012 och har presenterats vid ett stort antal spridningstillfällen samt i massmediala sammanhang.

Mötesrum på webben

En webb-plattform, www.socialhallbarhet.se, håller på att tas fram i samverkan mellan flera verksamheter. Sidan är till för alla som jobbar för att göteborgssamhället ska utvecklas på ett socialt hållbart sätt, både inom kommunen och i andra verksamheter, exempelvis akademien.

Plattformen innehåller en del med stödverktyg för arbetet, och en community-del där man kan diskutera, samarbeta i grupper, tipsa varandra om länkar etc. Plattformen ska lanseras under 2013.

Fördjupade kunskaper

I nätverket Forum S2020 har ett antal gästföreläsare breddat och fördjupat kunskaper om social hållbarhet under 2012. Nätverket är cirka 80 personer stort och består framför allt av tjänstemän i stadsdelarna som arbetar med stadsutveckling

Seminarie serien »Mellanrum« samlar intresserade av stadsutveckling från såväl akademi, förvaltningar och allmänhet. Mellanrum genomförde i och med 2012 sitt 40:e seminarium.

Mänskliga rättigheter och kommunal verksamhet

Det politiska och fleråriga uppdraget att göra en kartläggning av situationen för de mänskliga rättigheterna i Göteborgs Stad i arbetsgivar- verksamhets- och medborgarperspektiv har påbörjats av stadsledningskontoret. De mänskliga rättigheterna har en tydlig koppling till de kommunala kärnprocesserna.

Inför firandet av Göteborg 400 år

Under idéarbetet för Göteborg 2021 arbetade sju perspektivgrupper intensivt med hur Göteborgs 400-årsjubileum skulle kunna göra ett internationellt avtryck för framtiden? Resultatet sammanfattades i rapporter från respektive grupp och presenterades under året. Utifrån detta samlade material har ett antal jubileumsprojekt tagits fram. Under 2013 kommer dessa jubileumsprojekt att prövas genom ett antal förstudier.

Läs mer:

- www.socialhallbarhet.se

Stadsnära odling på »Brända tomten« i centrala Göteborg: odling, djurhållning och mötesplats.

Läs mer:

Miljö kvalitetsmål för Göteborgs Stad, kommunfullmäktige beslut, www.goteborg.se

Läs mer: Grönplan för Göteborg

Tre mål har tagits fram i grönplanen: En grön stad för göteborgare och besökare.

- En grön stad med ett rikt växt- och djurliv där ekosystemtjänster tas tillvara
- En grön stad med tydlig karaktär och stor variation bland stadens parker och naturområden.

www.goteborg.se/stadsutveckling2035

Stadsnära odling

Från och med hösten 2012 har projektet Stadsnära odling blivit en del av fastighetskontorets ordinarie uppdrag. Uppdraget syftar bland annat till att utveckla nya och befintliga odlings- och koloniområden i Göteborg, skapa samverkan med andra aktörer och kunskapsspridning. Hittills har ett drygt 10-tal nya odlingsområden av varierande innehåll och omfattning genomförts runtom i Göteborg. Områdena ligger företrädesvis på allmänplatsmark.

Rekreation och hälsa för ökad livskvalitet

Stadsbyggnadskontoret fick under 2012 i uppdrag att tillsammans med berörda förvaltningar ta fram en ny bullerpolicy för Göteborgs stad. Nuvarande policy gäller till dess att den nya har antagits. Arbetet kommer att ha sin utgångspunkt i att konkretisera Boverkets allmänna råd för trafikbuller i planeringen, gällande praxis på området samt delmålet om buller under miljömålet »God bebyggd miljö«. Policyn kommer även att behandla externt industribuller. Arbetet kommer att pågå under 2013.

Ett förslag till åtgärdsprogram mot buller för perioden 2014-2018 har tagits fram av miljöförvaltningen tillsammans med andra berörda förvaltningar. Programmet har varit ute på remiss under vintern 2012-2013 och beräknas antas under våren 2013. Nuvarande åtgärdsprogram gäller till och med 2013.

Enligt uppföljningen i Göteborgs Miljörapport bedöms stadens miljö kvalitetsmål för »Frisk luft« mycket svårt att nå.

Halterna av kvävedioxid sjunker långsamt i Göteborgsområdet, men troligtvis kommer det ta flera år innan miljö kvalitetsnormen klaras. För övriga luftföroreningar, däribland partiklar, klaras normen.

Natur- och kulturmiljöer för attraktivitet

Grönplanen, vars remissversion tagits fram av park- och naturförvaltningen, visar hur Göteborg kan förbli och ytterligare utvecklas till en stad med stora gröna kvaliteter, ur såväl ett socialt som ekologiskt perspektiv, samtidigt som vi bygger staden tätare. Dokumentet har tagits fram i samverkan med berörda förvaltningar, t.ex. stadsbyggnadskontoret. Grönplanen remissbehandlas samordnat med trafikstrategin och utbyggnadsplaneringen under våren 2013.

Byggnadsnämnden tog beslut om att gå ut på samråd med naturreservatet vid Välen.

Länsstyrelsen beslutade om reservat för Göddered-Hakered. Högsbo pegmatitbrott ändrades från naturminne till naturreservat redan 2011 och en mindre justering av reservatet vid Göta och Nordre älv gjordes i anslutning till Eriksdals pendelparkering.

Pilotstudien om ekologisk landskapsanalys (ELA) fortsatte under 2012 och avslutas enligt plan i mars 2013. Projektet ledde till att en metod för ekologisk landskapsanalys togs fram samt att det genomfördes analyser för hasselsnok, två barrskogsfåglar samt eklevande arter.

Under 2012 startade flera tekniska förvaltningar ett samarbete med att utveckla tillämpningen av kompensationsåtgärder samt att pröva verktyget grönytefaktorer i den fysiska planeringen i Göteborg. Målet är bl.a. att bevara och skapa attraktiva boendemiljöer och områden för rekreation och naturvärden genom att värdera och använda naturens ekosystemtjänster på ett tydligt sätt.

Ett förslag till miljöprogram för staden har tagits fram av miljöförvaltningen tillsammans med berörda förvaltningar och bolag. Syftet är att föreslå konkreta

åtgärder som bidrar till uppfyllandet av stadens lokala miljömål som är en konkretisering av de nationella miljömålen för Göteborgs stad. Miljöprogrammet påverkar flera av översiktsplanens strategiska frågor. Miljöprogrammet har remissbehandlats under vintern 2012-2013. Beslut väntas under 2013.

Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse

Under 2012 antogs sju detaljplaner som innehöll bestämmelser om att bevara värdefull bebyggelse. Därutöver godkände byggnadsnämnden ytterligare en detaljplan som skyddar två värdefulla byggnader (detaljplan för Skeppsbron). Denna plan har ännu inte antagits av kommunfullmäktige. Skyddsbestämmelserna innebär att ca 25 byggnader inte får rivras och att exteriörerna inte får förvanskas, bl.a. vid Klippan, Stora Holm Säteri, Billdals gård och Kungsporsavenyn. Flertalet av byggnadernas värdefulla interiörer skyddas också och i tre planer skyddas även den omgivande miljön.

Alla planer utom två reglerar att byggnadernas användning ska anpassas till bebyggelsens kulturvärden. I övriga två planer får byggnaderna användas som bostäder respektive bostäder, kontor och handel.

Under 2012 beslutade länsstyrelsen att byggnadsminnesförklara Eriksbergs bockran (inkl. den före detta torrdockan) och Lorensbergsteatern.

Tillgång till kusten

Arch, ett EU-projekt med målsättning att ta fram kunskap för att stödja en hållbar förvaltning av kustzonen i Europa, startade hösten 2011 och ska pågå i fyra år. IVL är projektledare och Nordre Älvs estuarium är det svenska pilotområdet. Staden medverkar tillsammans med bl.a. andra Kungälv och Öckerö kommun.

Arbetsprogrammet för Västerhavets vattendistrikt med tidtabell och översikt av väsentliga frågor har varit ute på samråd under vintern 2012-2013. Detta med anledning av kommande revidering av åtgärdsprogram för Västerhavets vattendistrikt m.m.

Stadsbyggnadskontoret har påbörjat översynen av strandskyddet, men arbetet är för närvarande vilande. De nu gällande strandskyddsbestämmelserna upphör att gälla vid utgången av 2014.

Särskilda lokaliseringar

Med anledning av de framtida stora infrastrukturprojekten i staden (t.ex. Västlänken, Marieholmstunneln) pågår ett arbete kring att finna temporära och permanenta lösningar på hur överskottsmassor ska hanteras. Fokus ligger på att se överskottet som en resurs för staden och samtidigt minimera transportarbetet. Inom ramen för arbetet utreds bland annat möjligheten att täcka gamla deponier med lermassor från infrastrukturprojekten. I nuläget utreds Sjöbacka-deponin i väster samt Ekereds-deponin i nordost.

Arbetet med lokalisering av olika typer av kollektivtrafikdepåer har fortlöpt under 2012. I samarbete med fastighetskontoret, trafikkontoret och Västtrafik har ett fokus legat på bussdepåer, i syfte att omlokalisera depåer, exempelvis de som ligger i de centrala förnyelseområden. Det finns ett behov av att se lokalisering av olika depåer i ett större och samlat regionalt sammanhang.

Läs mer om miljöprogrammet:

www.goteborg.se

Sökord: miljöprogram

Läs mer:

Inom projektet »Moderna Göteborg«, där syftet är att skapa underlag till komplettering av Göteborgs Stads bevarandeprogram med efterkrigstidens kulturmiljöer, har stadsmuseet gjort en sammanställning av framförallt 1960- och 70-talens tillägg. Fortsättningen av projektet syftar till att sortera och värdera dessa byggnader och stadsmiljöer och ta fram ett remissunderlag.

Bevarandebestämmelser 2012

25 byggnader försågs med q- och k-bestämmelser i detaljplan.

Strandskydd, bakgrund

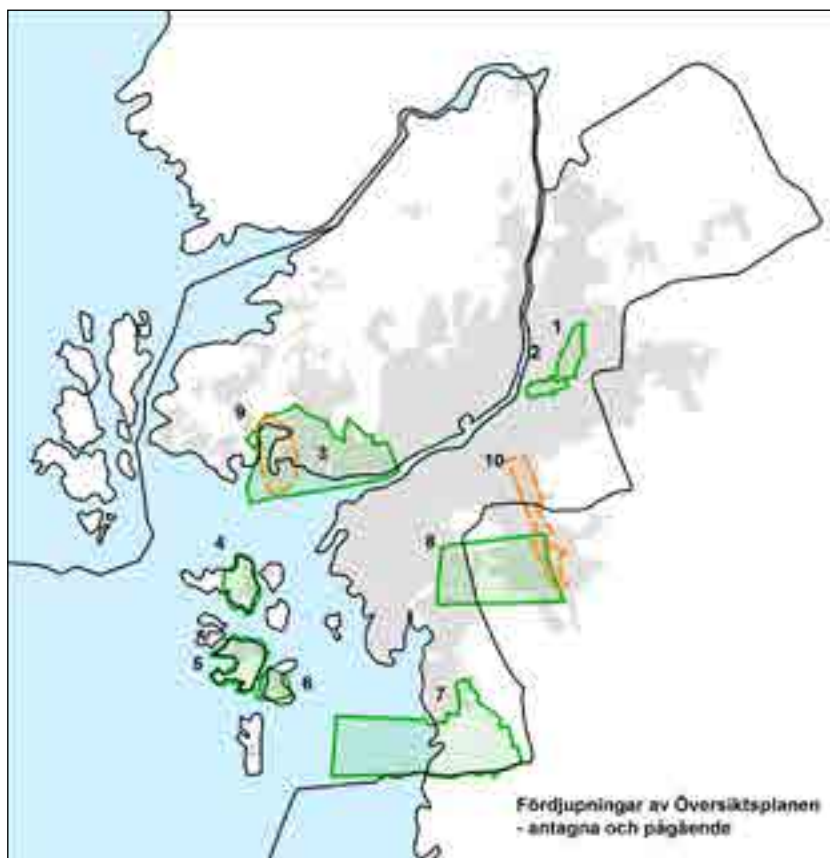
I Västra Götalands län finns utvidgat strandskydd vid kusten och ett flertal sjöar. Utvidgningarna är beslutade enligt strandskyddsbestämmelsernas lydelse före 1 juli 2009 och upphör därför att gälla vid utgången av år 2014. Länsstyrelsen kommer fram till utgången av år 2014 att genomföra en översyn av det utvidgade strandskyddet och fatta nya beslut för alla strandskyddsområden som ska ha ett utvidgat strandskydd även fortsättningsvis.

FÖRDJUPNINGAR OCH TILLÄGG

Under 2012 har Göteborgs Stad antagit en fördjupning av översiktsplanen för området Fässbergsdalen (kommunfullmäktige 11 november 2012). Det översiktliga arbetet med området Backaplan, tidigare i formen av en fördjupning av översiktsplanen, har i formen av planeringsförutsättningar godkänts av byggnadsnämnden den 17 januari 2013.

Följande arbeten med fördjupningar pågår:

- Fördjupning för Torsviken och västa Arendal. Uppdrag i BN 2009-04-01.
- Fördjupning för Mölndalsåns dalgång. Ursprungligt uppdrag i BN 1997-02-03, arbetet återupptogs genom beslut i BN 2008-02-19.
- Tematiskt tillägg för jordbruksmark. Uppdrag i BN 2010-04-06, utställningsbeslut i BN 2012-05-03.

Aktuella fördjupningar av översiktsplanen

1. Kviberg
2. Gamlestaden-Bagaregården
3. Ytterhamnarna
4. Donsö
5. Styrso
6. Brännö
7. Södra Askim
8. Fässbergsdalen

Pågående fördjupningar av översiktsplanen

9. Torsviken
10. Mölndalsåns dalgång
Jordbruksmark (tematiskt tillägg)

Tematiska tillägg till översiktsplanen

Vatten – så klart
Förorenade områden
Farligt gods

REGLER

I detta avsnitt sammanfattas ändringar av juridiskt bindande regler som trätt i kraft sedan avsnittet om regler och rekommendationer i översiktsplanen skrevs.

- Ny infrastrukturlagstiftning, trädde i kraft 1 januari 2013. Se mer på www.trafikverket.se

RIKTLINJER OCH POLICYS

Råd och riktlinjer beslutade av kommunfullmäktige

- Kommunfullmäktiges budget 2013, Göteborgs Stad 2012.

RIKSINTRESSEN

Pågående arbeten med riksintresseunderlag

Riksintresse för kommunikation: allmänt

Trafikverket gjorde under 2012 en översyn av sina riktlinjer för utpekande av riksintressen för kommunikationer. Trafikverkets aktuella beslut om anspråk på områden av riksintresse för kommunikationer är daterat 20 februari 2013. Länsstyrelsen tillhandahåller materialet via sitt digitala underlagsmaterial.

Riksintresse för kommunikation: väg

Riksintresse för kommunikation: sjöfart, farled

Se ovan.

Riksintresse för kommunikation: järnväg

En handbok för precisering av Trafikverkets riksintressanspråk har tagits fram under 2012. Följande anläggningar får dock en senare prioritering beträffande precisering:

- Kombiterminaler – Göteborg Gullbergsvass och Göteborgs Hamn.
- Depåer – Olskroken.
- Tågbildningsplatser – Sävenäs rangerbangård.

Riksintresse för kommunikation: luftfart, bullerpåverkat område

Inget nytt underlag. Enligt Trafikverkets prioritering kan en precisering av riksintresse för Göteborg – Säve flygplats eventuellt påbörjas 2013.

Riksintresse för kommunikation: sjöfart, hamn

Inget nytt underlag, förutom den precisering av riksintresset för Göteborgs hamn som togs fram 2009.

Riksintresse för kommunikation: sjöfart, djupt och skyddat läge

Inget beslutat underlag finns. Ärendet ligger fortfarande hos länsstyrelsen och Sjöfartsverket. Kommunen avvaktar beslut från länsstyrelsen om fortsatt hantering av underlaget.

Riksintresse för industriell produktion

Tillväxtverket har under 2009 tagit fram ett förslag till riksintresse industriell produktion. Detta har under 2013 kompletterats med ett förslag till kriterier för utpekande av riksintressanta områden samt förslag till prioriteringsordning vid en kommande precisering av de områden som uppfyller kriterierna. Underlaget har inte remitterats till kommunen.

Länsstyrelsen skrev redan i sitt yttrande till Tillväxtverket 2009 att en ny remissomgång bör genomföras och skickas till berörda kommuner, inför fastställelsen av riksintressena. Av kompletteringen framgår att Tillväxtverket avser att bedriva preciseringsarbetet i en bred form med plats för såväl andra myndigheter som enskilda intressenter, vilket länsstyrelsen ställt sig bakom.

* *Riksintresseområde där kommunens bedömning avviker från statens eller där riksintressets omfattning och läge kan omprövas*

○ *Riksintresseområde där omfattning och innebörd inte preciserats eller som är under utredning.*

se vidare, ÖP del 3 och ÖP karta 3

Riksintresse för yrkesfisket: fiskhamnar

Riksintresse för yrkesfisket: havsområde

Riksintresse för energidistribution: naturgasledning

Inget nytt underlag.

Riksintresse för dricksvattenförsörjning

Under 2012 har Länsstyrelsen i Västra Götaland utsett två områden som föreslås bli riksintresseområden för dricksvattenförsörjning. Förslagen togs fram på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten (HaV). Ett av länsstyrelsens förslag utgörs av Göteborgs Stads anläggningar för dricksvattenförsörjning. Förslaget är remitterat till Göteborgs Stad m.fl- berörda kommuner för synpunkter under våren 2013.

Riksintresse för kulturmiljövården

Länsstyrelsen har i samverkan med Göteborgs Stads stadsbyggnadskontor och stadsmuseum utarbetat underlag och förslag till nya riksintresseområden för delar av Kortedala, Västra Frölunda och Hammarkullen. Förslagen kommer hanteras som en del av det förslag till komplettering av Göteborgs Stads »Program för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse« som för närvarande håller på att utarbetas.

Utöver förslag till nya riksintresseområden omfattar arbetet även en översyn och revidering av beskrivningstexterna för riksintresseområdena Majorna och Göteborgs innerstad. Fokus för de pågående kompletteringarna/revideringarna ligger på kulturmiljöer från perioden 1945-1980, men för innerstaden är målet även att förtydliga beskrivningarna av fornlämningarna/befästningslämningarna. Förslagen kommer att remissbehandlas inom Göteborgs Stad innan Riksantikvarieämbetet ev. beslutar om nya områden av riksintresse/reviderade beskrivningar.

Riksintresse för naturvården och Natura 2000

Inget nytt underlag.

Riksintresse för friluftslivet

Naturvårdsverket har i uppdrag att se över befintliga riksintresseanspråk för friluftslivet med avrapportering under 2014. Länsstyrelserna ska senast den 31 december 2013 lämna underlag till Naturvårdsverket med översiktliga bedömningar av nuvarande och ev. tillkommande områden som kan vara av riksintresse för friluftslivet. Länsstyrelsens förslag kommer att remitteras till kommunerna innan avrapportering sker till Naturvårdsverket. Remissen beräknas skickas ut i början av september 2013.

Riksintresse för avfallshantering

Inget nytt underlag

Riksintresse för totalförsvaret: bullerpåverkat område

Förslaget om översynen av Försvarsmaktens riksintresseområden har varit ute på remiss, men ännu har inget nytt beslut fattats.

Riksintresse för vindbruk

Energimyndigheten har tagit fram förslag på uppdatering av riksintresseområdena för vindbruk 2012-2013 på land och till havs. Remisstiden är avslutad och nu väntar efterarbete av inkomna synpunkter.

Länsstyrelsen har yttrat sig över förslaget, efter att ha hört länets kommuner i frågan. Göteborgs Stad berörs inte av något föreslaget område.

MELLANKOMMUNALA FRÅGOR

Pågående arbeten

- Samtliga kommuner längs Göta älv deltar i ett arbete med att ta fram förslag till ett gemensamt vattenskyddsområde för Göta älv.
- GR:s arbete med regional grön- och blåstruktur hade uppstartsseminarium under 2012. Arbete drivs vidare under 2013.

Pågående och antagna översiktsplaner i Göteborgsregionen

Antagna översiktsplaner

- I Härryda kommun antogs en ny översiktsplan den 18 juni 2012. Samtidigt antogs också en rad översiktliga planeringsdokument: naturvårdsplan, vindbruksplan, kulturmiljöplan och grön plan.
- I Kungsbacka kommun antogs under 2012 ett tillägg till översiktsplanen för vindkraft.
- I Kungälv kommun antogs den nya översiktsplanen den 19 januari 2012.
- I Lilla Edets kommun antogs en ny kommuntäckande översiktsplan i juli 2012.
- I Mölndals kommun antogs fördjupningen av översiktsplanen för Fässbergsdalen av kommunfullmäktige den 12 december 2012. Planen omfattar även delar av Göteborgs Stad, se vidare ovan under rubriken »Fördjupningar och tillägg«.
- I Partille kommun antogs en fördjupning av översiktsplanen för centrala Partille den 28 februari 2012.
- I Stenungsunds kommun antog kommunfullmäktige den 10 april 2012 ett tematiskt tillägg till översiktsplanen i form av en vindbruksplan.

Pågående arbete med översiktsplaner

- I Ale kommun pågår arbete med fördjupningar av översiktsplanen för dels Brandsbodalen i Nol och dels för Jakobsdal i Nödinge.
- I Alingsås kommun pågår arbete med ny, kommuntäckande översiktsplan samt arbete med fördjupning av översiktsplanen för Västra Bodarna.
- I Kungsbacka kommun pågår arbete med dels fördjupning av översiktsplanen för Åsa (samråd genomfördes under 2012).
- I Mölndals kommun pågår arbetet med Mölndalsåns dalgång, som kommer resultera i fördjupningar av översiktsplanerna i både Mölndals kommun och Göteborgs Stad.
- I Partille kommun pågår arbete med fördjupningen av översiktsplanen för Jeriko. Beslut väntas fattas under våren 2013.
- I Tjörns kommun pågår arbetet med en ny, kommuntäckande översiktsplan. Ett antagande kommer ev. att ske under 2013.

UNDERLAGSMATERIAL

Regionala underlag

- Västra Götaland i ett förändrat klimat. Rapport 2012:42. Länsstyrelsen i Västra Götaland, 2012.
- Stigande vatten – en handbok i översvämningsplanering för Västra Götaland och Värmlands län, Länsstyrelserna i Västra Götalands och Värmlands län, 2012.
- Rapport från Göta älv-utredningen, om skredrisker i Göta älv-dalen. Statens geotekniska institut, 2012.
- Planera för bättre vatten. Rapport 2012:40. Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Vattenmyndigheten Västerhavet.
- Näringslivseffekter till följd av planerade trafik- och infrastruktursatsningar i Göteborg. WSP, 2008.

Statliga underlag

- Sammanställning av nationella mål, planer och program av betydelse för fysisk samhällsplanering. Rapport 2011:17. Boverket, 2011.
- Språngbräda för nya Plan- och bygglagen – åtta pilotprojekt. Boverket, 2011.
- PBL kunskapsbanken – en webbaserad vägledning. Boverket, 2011.
- Planeringssystem för transportinfrastruktur. Ny lag, trädde i kraft 1 januari 2013.

UTREDNINGAR SOM PÅVERKAR PLAN- OCH BYGGPROCESSERNA

Avslutade utredningar, urval

Planeringsprocess och plangenomförande

Ändringar av PBL har införts under 2012, bl.a. för ökad tydlighet och bättre samordning med annan lagstiftning, bland annat avseende trafikplanering. En intressant ändring avseende bostadsplanering, är att kommunen i detaljplan får bestämma andelen lägenheter av olika slag i bostadsbyggnader samt lägenheternas storlek.

Åtgärdsvalstudier i den nationella infrastrukturplanen

Planeringen för transportsystemet i Sverige förändras från 1 januari 2013. Planläggningsprocessen ska, med bibehållen god kvalitet, bli mer effektiv, situationsanpassad och framför allt ta mindre tid i anspråk. Åtgärdsvalstudier är ett nytt steg i processen. Åtgärdsval ska ske enligt fyrstegsprincipen i planeringens tidiga skede. En åtgärdsvalstudie ska föregå planläggningsprocess enligt väglagen och lagen om byggande av järnväg. Initiativtagare till en åtgärdsvalstudie kan vara Trafikverket, kommun, region eller annan aktör. Göteborgs stad kan därför initiera denna typ av studier. Behov av resurser kan uppkomma om staden önskar vara proaktiva gällande någon specifik åtgärd och ta fram ett underlag inför framtida beslut om utbyggnad.

Översyn av kommuners krav och vissa byggfrågor

I en utredning har kartlagts hur kommunerna tillämpar bestämmelserna om tekniska egenskapskrav i plan- och bygglagen och de tekniska egenskapskravens och kommunala särkravens effekter på byggkostnaderna analyserats. Förslag lämnas i syfte att skapa nationellt samordnade miljökrav genom enhetliga och förutsägbara byggregler. Den så kallade Byggkravsutredningens förslag innebär ett stopp för kommuner att ställa krav som går längre än Boverkets byggregler för till exempel tillgänglighet och energi vid försäljning av kommunal mark som skall bebyggas. Ambitionen är att göra byggande billigare. SKL är starkt kritisk och bedömer att förslaget kommer att hämma Sveriges arbete med energieffektivt byggande. Förslagen står i motsatsförhållande till Göteborgs ambitioner om ett miljöanpassat och energieffektivt byggande. Förslagen kommer att remitteras under våren 2013.

Plangenomförande

I en utredning har undersökts hur plangenomförandelagstiftningen kan förändras (SOU 2012:91). Syftet är att åstadkomma en skälig och rättvis ekonomisk fördelning av kostnaderna mellan kommun, fastighetsägare och andra intressenter. Man föreslår en avgift baserad på kommunal taxa för att finansiera anläggning och förbättring av gator och allmänna platser. Ägare till redan bebyggda fastigheter blir dock betalningsskyldiga först när bygglov beviljas för tillkommande byggrätter enligt detaljplan. Det föreslås också ske en lagreglering av exploateringsavtalen.

Översyn av bostadsförsörjningslagen

Boverket har på regeringens uppdrag gjort en översyn för att förtydliga det kommunala ansvaret för bostadsförsörjningen och göra det regionala perspektivet vid planering av bostadsförsörjningen tydligt. Ett förslag till revidering av lag om kommunens bostadsförsörjningsansvar har remitterats och Göteborgs stad har besvarat den i januari 2013.

Pågående utredningar, urval

Kommunal planläggning

Boverket har fått i uppdrag att redovisa erfarenheter och möjligheter samt sprida inspiration och kunskap om dels hur en aktiv kommunal planläggning bör bedrivas, dels hur regelverket kan tillämpas i syfte att åstadkomma en effektiv planprocess, en ökad planberedskap och ett rationellt plangenomförande. Uppdraget delredovisas senast den 31 mars 2013 och slutredovisas senast den 31 december 2013. Därutöver har regeringen beslutat att ge en särskild utredare i uppdrag att se över reglerna om genomförande av detaljplan i syfte att åstadkomma en tydlig, effektiv och transparent plangenomförandelagstiftning. Uppdraget har utvidgats till att också omfatta förutsättningarna för att förenkla och förkorta plan- och byggprocessen. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2013.

Bullerregler vid bostadsbyggande

Regeringen har tillsatt en utredare som ska se över bullerfrågan vid bostadsbyggande så att regelverket kan bli enhetligare. Utredaren ska lämna förslag till åtgärder, författningsförslag och andra förslag som kan behövas för att bidra till ökad tydlighet och samordning. Regeringen ger samtidigt i uppdrag till Boverket och Naturvårdsverket att ta fram vägledande underlag vid planering för byggande av bostäder i områden som är utsatta för buller från hamnar, industrier och annan liknande verksamhet. Utredningsuppdraget och uppdragen till Boverket och Naturvårdsverket ska redovisas senast den 31 augusti 2013.

Göteborgs Stad
Stadsbyggnadskontoret

POSTADRESS: GÖTEBORGS STADSBYGGNADSKONTOR, BOX 2554, 403 17 GÖTEBORG
TELEFON: 031-368 19 60, 368 19 70 E-POST: SBK@STADSBYGGNAD.GOTEBORG.SE
WWW.GOTEBORG.SE